

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Lilian,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată Ostapciuc Vladimir, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău din 23 noiembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Rotaru Vasile Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din or. Xxxxx, domiciliat în or.
Xxxxx, str. Xxxxx, xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 03.10.2017 – 23.11.2018;

2. instanța de apel: 30.08.2019 – 25.02.2020;

3. instanța de recurs: 02.07.2020 – 25.11.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 23 noiembrie 2018, Rotaru Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) lit. b) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore.

Acțiunea civilă a părții vătămate s-a admis în parte și s-a încasat din contul lui Rotaru Vasile în beneficiul lui Ostapciuc Vladimir 5846 lei, ca recuperare a prejudiciului material cauzat, 5000 lei ca recuperare a prejudiciului moral cauzat, în total 10846 lei, în rest acțiunea s-a respins.

2. În sentință prima instanță a constatat că, Rotaru Vasile la data de 12.04.2017, aproximativ ora 21:30, aflându-se în salonul microbuzului de pe ruta nr. 125, care se deplasa pe str. Testimițeanu, mun. Chișinău, acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică, a inițiat un conflict cu șoferul microbuzului indicat Ostapciuc Vladimir, numindu-l cu cuvinte necenzurate și amenințându-l cu răfuială fizică, după care, continuând acțiunile sale ilegale a aplicat violența în

privința lui Ostapciuc Vladimir, lovindu-l cu pumnul peste față, cauzându-i conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. xxxx din 13.04.2017 vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Rotaru Vasile a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, *huliganismul*, adică *acțiunile intenționate care încălcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și de amenințarea cu aplicarea violenței, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Inculpatul Rotaru Vasile, care a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea sentinței, pe motiv că în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de huliganism.

În motivarea cererii de apel a invocat că, probele anexate la materialele cauzei nu demonstrează intențiile huliganice ale inculpatului, nici comportamentul obraznic sau josnic față de societate.

Nu și-a recunoscut vinovăția, dar a declarat că, pe tot parcursul drumului, șoferul numea cu cuvinte necenzurate și făcea observații pasagerilor care coborau din rutieră, deoarece nu-i convenea cum închideau ușa, așa s-a întâmplat și-n cazul lor.

Nu este de acord cu constatările raportului de expertiză privind leziunile corporale la partea vătămată, deoarece nu este indicată vechimea leziunilor corporale.

Nu este de acord nici cu raportul de evaluare a prețului de reparare a autovehiculului, în urma accidentului rutier, deoarece nu a fost constatat nici un accident rutier, dar s-a întocmit un proces-verbal de constatare.

3.2. Partea vătămată Ostapciuc Vladimir, prin care a solicitat ca să-i fie stabilită inculpatului Rotaru Vasile o pedeapsă maximă, dar nu minimă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal - 3 ani privațiune de libertate.

În motivarea cererii de apel a invocat că, la 12.04.2017 se deplasa, la volanul microbuzului „Mercedes” pe ruta 125. Era aproximativ ora 21:30 min. când a ajuns pe str. N. Testemițeanu din or. Durlăști, în salonul microbuzului se afla inculpatul, care era în stare de ebrietate și o doamnă. La penultima stație ambii au coborât din mijlocul de transport, închizând cu putere (tare) ușa. La observația sa inculpatul demonstrativ a deschis încă de 2 ori ușa, închizând-o în aceeași manieră.

Apoi inculpatul s-a urcat în microbuz și în timp ce dânsul se afla la volan, l-a atacat lovindu-l cu pumnii peste cap. L-a apucat cu mâinele de gât, trântindu-l la podea, după ce a început a-l lovi cu picioarele și mâinile, peste cap și alte părți a

corpului, între timp microbuzul s-a pornit involuntar la vale pe str. N. Testemițeanu oprindu-se într-un copac.

În rezultatul atacului a fost deteriorat mijlocul de transport, reparația căruia l-a costat 15.000 lei, expertiza l-a costat 350 lei.

Din cauza atacului, i s-a dereglat sănătatea. A fost nevoit să urmeze un tratament, suportând cheltuieli pentru procurarea medicamentelor. I s-a adus și un prejudiciu moral. Suma tratamentului și a prejudiciului moral le estimează la circa 20.000 lei

Pe parcursul anchetei penale și judecătorești, inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția, nu s-a căit. Dimpotrivă îl amenință cu răfuiala, prin diferite persoane.

Are vârsta de 67 ani și a crezut, că acest tânăr, până la pronunțarea sentinței să-și ceară cel puțin scuze de la el, dar nu a fost să fie, el nici nu s-a prezentat la pronunțarea sentinței.

Pedeapsa stabilită inculpatului Rotaru Vasile e prea blândă, 180 de ore de muncă neremunerată, a considerat că este o pedeapsă simbolică.

Ținând cont că, inculpatul Rotaru Vasile, nu și-a făcut careva concluzii, că nu se căiește, că nu i-a întors nici un bănuț ca reparare a prejudiciului, a solicitat ca să-i fie stabilită o pedeapsă maximă, dar nu minimă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal și anume, 3 ani privațiune de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020, apelul declarat de către inculpat a fost respins, ca fiind depus peste termen, iar apelul declarat de către partea vătămată, a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a menționat următoarele:

Referitor la apelul declarat de către inculpat, instanța indică că, conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 noiembrie 2018, integral a fost pronunțată public la data de 10.12.2018 (f.d. 136-139).

Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 07 noiembrie 2018, ora 16.45, când a fost anunțată întrerupere până la 12.11.2018, ora 14:00, pentru întocmirea sentinței, atât inculpatul Rotaru Vasile, cât și avocatul său Geru Vasile, au fost prezenți în ședință și au cunoscut despre pronunțarea sentinței pentru data de 12.11.2018, ora 14:00, iar la data de 26.11.2018 a fost expediată în adresa inculpatului dispozitivul sentinței (f.d. 134).

Inculpatul Rotaru Vasile a depus apelul abia la data de 20 februarie 2020, solicitând repunerea în termen, însă fără a indica motivele care au cauzat încălcarea

termenului de procedură.

Astfel, cele enunțate indică elocvent la încălcarea termenelor prevăzute la art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, iar potrivit prevederilor art. 403 alin. (1), art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, care expres indică la imposibilitatea declarării apelului mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei, ceea ce face imposibilă și repunerea în termen a apelului declarat de inculpatul Rotaru Vasile care a depus apel la data de 29 februarie 2020, astfel curgerea termenului de contestare se efectuează din data de 10 decembrie 2018, iar inculpatul nu și-a exercitat dreptul legal de atac a actului de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Cu referire la apelul declarat de către partea vătămată instanța a reținut că, sentința primei instanțe a fost contestată de către ultima în partea stabilirii pedepsei penale, însă ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Cu referire la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că, instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, din materialele cauzei penale urmează că, inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, are la întreținere un copil minor, în urma acțiunilor inculpatului nu au survenit careva urmări grave, lipsa antecedentelor penale, lipsa circumstanțelor agravante ale vinovăției.

Argumentele părții vătămate Ostapciuc Vladimir precum că, inculpatul nu și-a cerut iertare de la el, și nici nu i-a achitat prejudiciul cauzat în urma infracțiunii, nu au putut fi reținute, deoarece la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului, în vederea corectării, reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea (săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, prezența unui copil minor la întreținere) de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării, astfel instanța de fond aplicându-i o pedeapsă legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, sub formă de 180 (una sută opt zeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța de apel a notat că partea civilă, critică hotărârea primei instanțe doar în partea ce ține de acțiunea civilă și anume, prejudiciul material în mărime de 15 000 lei și prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, în sumă de 20 000 lei.

Analizând temeiul nominalizat în raport cu motivele invocate în apel,

instanța de apel a constatat că, acesta nu își găsește confirmarea la judecarea apelului declarat, or, instanța de fond corect a admis acțiunea civilă în mărimea solicitată.

Instanța de apel a remarcat că, la determinarea mărimii prejudiciului material, ține să menționeze potrivit raportului de evaluare nr. 07/0617A din 12.04.2017 și urmat de actul de evaluare la procesul verbal de constatare a daunelor nr. 07/0617A a mijlocului de transport de model Mercedes-Benz/211 CDI Sprinter s-a constatat că prejudiciul material constă din 5846, 58 lei, iar partea civilă Ostapciuc Vladimir a declarat și a indicat că a suportat și alte cheltuieli materiale legate de repararea mijlocului de transport fără a prezenta careva probe justificatoare la cheltuielile suportate de către dânsul, de asemenea nu a probat nici cheltuielile suportate legate de tratamentul său în legătură cu lichidarea consecințelor infracțiunii săvârșite de către inculpatului Rotaru Vasile. (f.d. 8-11)

Cercetând materialele cauzei penale, instanța de apel a constatat că, partea civilă Ostapciuc Vladimir a înaintat acțiune civilă împotriva inculpatului Rotaru Vasile și acțiune de încasare a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei (f.d. 102-103).

Astfel, instanța de fond corect a stabilit că, suma în mărime de 10000,00 lei solicitată de a fi încasată de la inculpatul Rotaru Vasile, ar fi o sumă exagerată având în vedere poziția socială a inculpatului și de faptul că, pedeapsa penală de asemenea ține de satisfacția morală a victimei. Instanța de apel a reținut că, instanța corect a admis parțial acțiunea civilă și a încasat din contul inculpatului Rotaru Vasile în contul părții vătămate Ostapciuc Vladimir suma de 5 000 lei, ținând cont de, caracterul și gravitatea suferințelor fizice cauzate părții vătămate, gradul vinovăției autorului prejudiciului, personalitatea inculpatului, care potrivit revendicării anexate la materialele cauzei este pentru prima dată atras la răspundere penală pentru o infracțiune mai puțin gravă, are la întreținere un copil minor și prejudiciul moral încasat este proporțional prejudiciului material

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată Ostapciuc Vladimir, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și stabilirea unei pedepse mai aspre inculpatului.

În motivarea recursului ordinar declarat partea vătămată menționează că, necătând la faptul că Rotaru Vasile a primit o pedeapsă prea blândă, dânsul nu se căiește, dimpotrivă mă amenință cu răfuială. Din această cauză sunt nevoit să locuiesc la o altă gazdă. Sunt pensionar și nu pot să-l pun la respect pe acest tip decât pe cale legală. Din cauza atacului acestui tip mi s-a dereglat sănătatea, m-a apucat cu mâinele de gât, m-a lovit peste corp și cap cu pecioarele. Nu mi-a întors nici prejudiciul material și nici moral. Pedepsa stabilită lui este una simbolică.

Ținând cont de comportamentul agresiv a acestui tip, solocit să-i fie stabilită o pedeapsă maximă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal - 3 ani privațiune de libertate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpat și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, dar partea vătămată Ostapciuc Vladimir, ca și în cererea de apel își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, dar și în partea acțiunii civile care a fost admisă parțial.

Astfel, instanța de recurs ordinar susține că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La caz, Colegiul penal constată că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, este prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal și se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv. Astfel, instanța de recurs remarcă că, inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă.

Așadar, în concluzie Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei art. 75 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel corect a menționat că, „(...) *prima instanță corect, legal și întemeiat a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă cu 180 (una sută opt zeci) ore de muncă neremunerată în folosul comunității, pedeapsă pe care o consideră echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.*

(...) inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, are la întretinere un copil minor, în urma acțiunilor inculpatului nu au survenit careva urmări grave, lipsa antecedentelor penale, lipsa circumstanțelor agravante ale vinovăției.” (vezi pct. 4.1. din prezenta decizie).

Subsecvent, Colegiul penal menționează că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Totodată, Colegiul penal remarcă că, instanța de apel a adăugat un răspuns argumentat alegațiilor recurentului cu privire la admiterea integrală a acțiunii civile indicând că „*referitor la soluția emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 23 noiembrie 2018 prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ostapciuc Vlădimir privind încasarea prejudiciului material și moral s-a admis parțial, în sumă totală de 10846*

leii, Colegiul Penal o consideră legală, (...)."

Astfel, împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată Ostapciuc Vladimir, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Rotaru Vasile Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **18 decembrie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana